

آبونه شرائطی

داخلی ، خارجی هریر ایچون
سنه لکی (۲۰۰) ، آلتی آیلنی
(۱۳۰) غروشدور.

[نسخه سی ۵ غروش ،
سنه لکی ۵۲ نسخه در .]

اداره خانه

باب عالی جاده سنه دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدله بن
یازیلر اعاده اولونماز .

الکتابخانه

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفتلق مجموعه اسلامیة در

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاكف

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

عدد : ۳۶۸

۲۹ ذی القعدة ۱۳۳۶

پنجشنبه

۵ ایلول ۱۳۳۴

جلد ۱۵

اسلام و مدنیت

— ۱ —

اوروپا محرر لر ی اون طقوزنجی عصرک بدایتلرندن بری اسلام مسئله سیله وارنک ماهیت و خصائصی حقنده تدقیقات اجراییله مشغول اولانغه باشلادیلار .

لکن مع الناسف بومساعی بردوره تصادف ایتدی که اسلام محیطلرینک کافه سنده ضعف و تشمت حکمران اولیور ، جمعیتلرینی بریشان ، آباواجدادلرندن توارث ایتدکلری مدنیت حقیقیه لرینی خراب ایدیور ایدی . چونکه ائم اسلامیه اون بشنجی عصرک صوکلرندن بری کچن عصرلرده کندن بسبتون بشقه یکی برکسوه به بورونمشدی . بوکاده سبب اوروپا دولتلرینک اصول سیاستلرینی وسائط ممکنه به مراجعتله اسلامک کسر نفوذ و شوکته چالیشمق ، اهل اسلامی محاربات متبادیه ایله زبون دوشورمک اساسنه بنا ایتمه لر ی ایدی .

بودورک حلولندن اعتباراً ایدی که اندلس مسلمانلری اوزرینه فلاکت بتون دهشت و شدتیه توجه ایتدی ؛ انکیزیسیون مظامی موجودیتلرینی کچردی . بقیه السیوفی ده شورابه بورابه طاغیلدی . نهایت تاریخک قید ایتدیکی انحطاط باش کوستردی . ینه اووقتلردن اعتباراً عثمانی فتوحاتک اوروپانک شرق و مرکزیه دوغری توسعی بودولته قارش ی برحرب وجدال قیوسی آچدی که بردها قیامق امکانی حاصل اولمادی . فضله اوله رق آفریقاده ، هندده ، جاواده ، وسطی آسیاده برچوق اسلام امراسنک اخلاقی یوزوله رق معینلرینه قارش ی مستبدانه حرکت ایتکه باشلامه لر ی ایشلری بتون بتون چیغرنندن چیقاردی . دیار اسلامده بریشانلق نظام وانتظام ، نادانلق علم و عرفان ، سفالت و خرابی رفاه و عمران برینه قائم اولدی . غربی اوروپانک شرقده مستملک و تجارت بحریه بولتیقه سنی طومنی انحطاط اسلامک سرعتله ترقیسته مؤثر بر صورتده یاردم ایدیورودی . غربی اوروپا شرقده تجارت بوللرینی عربلرک براققلری ایزلری آراشد بره رق بوللری اساسندن محو و تخریب ایتکی هدف سیاست اتحاد ایتمشدی . ازجمله پورتکیزلیلرک قالدکوتاده ، جزایر بحرینده تصادف ایتدکلری اسلام سفائن تجارتیه سته یابدقلری ایشلر بوسیاست ظالمانه کک بیوک شاهدلرندن بریدر . حکومات مبحوئه بواصول سایه سنده تجارت بحریه اسلامیه ی ، نام و نشانی براقامق صورتیه محوه موفق اولدیلار .

بویله اجتماعی ، سیاسی برچوق غائله لره مشغول بولنان مسلمانلر ممالک اسلامیه ی عصرلرجه مقبوط جهان ایدن مدنیتلرینی ، علوم و صنایعلرینی ، ادبیاتلرینی ایلری کتورمکه وقت بوله مادیلار . احوالک بومرکزده نمادی ادوب کیتدیکی برصرده طقوزنجی عصرک بدایتلری حلول ادوبده شرقک احوال و اطوارینه پیدای اطلاع

هوسیه اوروپا بیلاردن برچوقی نظرلرینی اوجهته عطف ایدنجه اقوام اسلامیه یی ایضاح ایتدیکنز حالده بولدیلار .

بن کندی حسابمه غربی اوروپا دولتلرینک دور فتوحاتلرندن بری اسلام عالیه قارش ی بسله دکلری کین وعداوتک ده اسلامی حقیقی شکل و صورتندن بشقه برشکل و صورتده کوسترمک خصوصنده بیوک بردخل و تأثیری اولمش اولدیغنی سوبیلکده برمحذور تصور ایتیورم . ایشته فرانسه . بودولنک افریقا حقنده بسله دیکی احتراصات و بوقطعه کک جهت شماليه سی حقنده تطبیق ایتک ایتستدیکی تحویل سیاستی انظار جهانک ، اسلامی حقیقی کسوه سیله کوره بیلماسنه مانع کثیف برسیس وظیفه سنی ایفا ایتشد . اوت ، بودولت افریقانک بویالتلرینی قبضه تملککنه کچیرمکی تصمیم ایتدیکی تاریخدن اعتباراً اسلام حقنده بدخواهانه اسناداده بولنغه ، اولی الک مظلم رنگلره تشهر ایتکه باشلادی . طبیعی بونده کی مقصودی جهالت هر طرفدن اوزرلرینه سایه صالمش ، یوزلرینه قارش ی علم و عمل قیولری قاپانمش اولان اقوام محلیه کک قوه مغویه لرینی صارصمق ایدی . فرانسه بومقصد خائنه سنی ترویج ایتک ایچون قرون وسطانک اسلام علیهنده یازمش اولان مدوناتنه یکیدن حیات ویرمک ، اسلامک واستناد ایتدیکی کتاب مقدسک احکامنی نقیصه دار کوسترمک مسلکنی التزام ایتدی .

استعمار بولتیقه سنک مروجی اولان امتر احداث ایتک ایتستدکلری وکی سیاسی فتنه لره رواج ویرمک ایچون ایتستدکلری قدرمدونات و آثار نشر ایتدکدن صکره ، روح اسلامک مدینتی قبوله مستعد اولمادیغنی ، اقوام اسلامیه کک ، دینلرینک مقتضاسی اوله رق ، تمدن خصوصنده اوروپا اقوامیه همنان کیده بیلیمک قابلیتندن محروم بولند . قلمری نظریه سنی اورتیه قویدیلار . آرتق عالم اسلامدن برشی . قوبارمق ایتستدکجه معین بر غایه ایله ایجاد ایتدکلری بو خرافه کک محیطلری داخلنده حصوله کتیردیکی تأثیرات سیاسی دن استفاده ایتکه باشلادیلار . بوده یک طبیعی بر شیدر . چونکه دشمنلرندن انتقام آلق واونلره غالب ککک حرص و تنالکی امتلری چوق کره لر بو مقصدلرینی استحصال ایچون بالجله وسائل ممکنه به مراجعته سوق ایدر . بو بو اوغورده خصملرینی بشقه بر رنک و شکلده کوسترمک ، قطعاً علاقه دار اولمادقلری شیلرله اتهام ایتک کبی اخلاقی شاعتلر ارتکاب ایتک ایجاب ایتسه ده عزائم سیاسی نه کک اغاذی بولنده بویله دوشونجه لر تأثیرسز قالیر .

اسلامک اوروپا مدینتیه رقابته مستعد اولمادیغنی ، مسلمانلر معابده قارش ی طاشیدقلری قید وجدانی یی براققادقجه غرب اقوامیه ساحه تمدنده منافسه به کیریشمکی خاطرلرندن بیلله کچیرمالمک ایجاب ایدمکچنی سوبیلورلر . اوت ، بویله بر سوز ، مدینتیه ، آداب و سیاستنه تاریخی اولیان بر دین اربابی حقنده سوبیلنه بیلیر . فقط انصاف ایدلسون ، بو فکر اسلام حقنده جای تطبیق بوله بیایرمی ؟ او معظم روما ملکیتی ، اوندن اول و صکره کلن ممالک سائر

برجوق دورلر کچریدیلر ، اودورلر ائناسنده تشکیل ایتدکری اقوام مذهبیت کسب ایتدی ، وحدت اجتماعیه لری قوت بولدی ، معارف ایلروله دی ، قانونلر اصلاح ایلدی ، سیاسی دستورلر یواش یواش تأسس ایتکه باشلادی ده قازاندقاری مکنت وعظمتی اوندن صکره قازاندیلر . دیده جهان برامت کورمأمشدرکه ترقی وتمدن ، عظمت واقبالدن بیوک بر نصیب آلمش اولسون فقط بوکا عصر لرجه ، اک آشانی قرون عیدیه جه چالیشمدهن ، احکام زمانک ایجاب ایتدیکی بر طاقم ضروری مرحله لری قطع ایتمدهن موفق اوله بیلین .

یالکز اهل قرآن بویله دکل . اولر بومسئله ده خارقلر کوستردیلر . بر دورته که بر صیجر ایشده کندیلرینی بشقه کسه لک اولاشه مادیفی ، بلکه هیچ بر امتک بورولمقسنین یا قلاشه مادیفی براوج تکاملده بولدیله . بعثت رسول هنکامنده عرب ، آرملرنده قطعا آهنگ الفت ومعاشرت بولنیان بر طاقم کتله لردن متشکل بولنیور ایدی : دها ایلری کیده لم ، تاریخ قبل الاسلام ائم عربیه آرهمسنده بر کونه وحدت ووافق تأسس ایتش اولدیغی ، تک بر مملکت خلقی میاننده بیله امتزاج تام حصوله کلدیکنی ، یاخود بو قومک افرادی دین واحد اطرافنده برلشمش اولدیغنی قید ایتیمور . بری برلرینک قائنه طوبیماق ، انتقام حسلرینک آرادی کلامک درجه سنده یکدیگره مخاصم بر وضع آلمش اولان بو قومک نه اوزرلرنده حاکم اوله جق ، آرملرنده بر وحدت سیاسیة تأمین ایده بیله جک قانونلری ، نه ده علوم ومعارفه ، زراعت ، صنایع ، اقتصادیانته انتسابه سائق اوله جق . نظاملری اولدیغنی بیلنمبور . رسالتاب صلی الله علیه وسلم افندمزلک مکدن مدینه یه هجرت ایتدکری کون عرب ایشته بو حالده ایدی . شمدی بعثت محمدیه تک هجرتدن فتح مکیه قدر اولان اون سنه طرفنده نلر یایمش اولدیغنی دوشونه لم : بو اون سنه تک محصول فیضی اوله رق میدانه اساسلی بر دستور کلدی ؛ بر اخوت تأسس ایتدی ، واو اخوت سایه سنده عربی سفالت وپریشانی وادیسنده سوروکله یین ، منتظم بر کتله حالده یاشامه لرینه مانع اولان رقابت عنصریه حسلری اورته دن قالدی ، اوله قیلر یکدیگریله پیدای الفت واستیناس ایتدی که یر یوزنده کی خزان صرف ایدلسه باریشوب برلشمه لری احتمالی یوقدی .

بو اون سنه تک تجلیات مسعوده سیدرکه هر بلر آرهمسنده تمامیه شوری و دیموقراسی اساسانه مبتنی دستوری بر حکومت تأسس ایتدی ؛ بر حکومت که حاکم ایله محکوم ، عوام ایله امیر آرهمسنده ایسترجنائی ، ایستر مدنی اولسون کافه حقوقده مساوات کوزه دیور ایدی . بو شکل حکومت کوره کسه قرآنک وضع ایتدیکی قوانین فوقنده بر موقعه صاحب اولمق امکانی قالمادی . چونکه قرآن نظرنده ملوک وامرایه برستش اشکی عصرلرک وجود ویردیکی غنغانتک بقایای آثارندن معدود ایدی .

ایشته اسلامده توحید عقیده سنک سری بو نقطه ده تجلی ایدر . چونکه توحید دیمک عبادت اولمق ، دائرة تکلیفدن خارج بولمق

یالکز خالق کونه مخصوص بر وصف اولدیغنه ایناق دیمکدر . افراد بشره کلنجه بونلر حقوق عامه نقطه نظرندن بر طراغک دیشلری کبی متساوی بر وضعده درلر . ننه کم قرآنک « لایسأل عما یفعل وهم یسألون » آیتی ده بونی تقریر وتأیید ایتکده در .

اسلامده توحید قاعده سنک تقریرله برابر ملوک وامرائک بنیان حقوقی ییقلدی ، اولره مرتبه عوامک فوقنده بر موقع رحمان وامتیاز ایدی تأمین ایدن عنغه زیر وزیر اولدی . او وقتدن اعتباراً خلق حکمدارلرندن مستقیمانه بر سیاست آرامق ، رعایایه تعلق ایدن اجرا . آتلرندن حساب صورمق حقوق بشریه جمله سندن اولدیغنی آکلادیلر . بونک فوقنده اوله رق برده قرآن متعدد یرلرده خلقه ، ایچلرنده امر اداره و سیاستده ارباب حکومتی مراقبه وامر بالمعروف ونهی عن المنکر وظائفیه مکلف بر زمرة بولندیرمنی امر ایتکده در . « ولتکن منکم امة یدعون الی الخیر ویأمرون بالمعروف ونهون عن المنکر . - الایة . »

قرآن بو بو کبی آیتلره اسلام عالمده حریت کلامک ، تنقیدک اساسلرینی وضع ایتش ، مسلمانلر آرهمسنده اداره و سیاست آدملرینه اجرا آتلرندن دولایی حساب صوره جق بر طائفه بولنسی امر ایتکده بولمشدرکه بو اصولک اک کوزل بر شکل تطبیقی ، اعضاسنی ملتک کندی آرهمسندن انتخاب ایتکده اولنسی ، بو اعضاسنک حکومتلردن حساب آرامق وقوانین سیاسی واداریه یی تشریع ایتک صلاحیتنی حائز بولنسی اعتباریله ، بو کونکی مجلس مبعوثاندر .

بو کونه قدرهانکی بر قانون واردله ده موقراسینک بودرجه سنه وارسین ده جانی به ، جهانک ایسترسه اک مغرور واک ذی نفوذ بر حکمداری اولسون ، اجرای قصاص ایده بیلسون ؟

جبله بن الایهم قصه سنی اونویمه لم : ملوک هر بدن اولان جبله بر کون کبه معظمه یی طواف ایدرکن رداسنک اتکلیری اوچنه باصان بر اعرابی به بر طوقات آندی . عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه قصاصه تشبث ایدنجه عوام ایله ملوک آرهمسنده هیچ بر فرق کوزتمز میسکمز ؟ دیدی . آلدینی « خیر » جوابی فنا حالده نخوته درقونه رق کیجه اولونجه کیزلیجه فرار ایله قسطنطنیه حکمدارینه التجا ایتدی .

صاحب شریعت صلی الله علیه وسلم خطبه الوداعده شویله دیوردی : « ایها الناس انما المؤمنون اخوة ولا یحل لامری مال اخیه الا عن طیب نفس منه فلا ترجعن بعدی کفاراً یضرب بمضکم رقاب بعض فانی قدرکت فیکم ما ان اخذتم به ان تضلوا بعده : کتاب الله . ایها الناس ان ربکم واحد وان اباکم واحد . کلکم لآدم و آدم من تراب ا کرکم عند الله اتقاکم . لیس لعربی فضل علی عجمی الا بالقوی = ای ناس مؤمنلر قارده شدن بشقه برشی دکلردر . کوکل خوشلقیه اولمقسنین بر آدمه قارده سنک مالی حلال اوله ماز . بندن صکره کفره عودت ایدوب ده بری بریکزک بیوتی وورمغه قیام ایتهیگز . سزه برشی براقورم که (احکامنه توسل ایدرسه کز) بردها ضلالت یوزی کور .

اتحاد اسلام طرفدارانی

بوجہ حرب عمومی مسلمانانک کوزنی آجیدردی، ماضی بہ نسبتہ عالم اسلام محیطلرندہ بک عظیم اویانلق و انتباء حاصل اولدی . آرتق ائتلافیونک ، خصوصیلہ بویوک بریتانیانک بوتون انتریقہ لرینی میدانہ چیقارتندی . ہر طرفدہ لاخت اسلام بی ایلرودہ دہا صیق بر صورتہ تمہید و تأمین ایچون جمعیتلر تشکل ایتشدہر . انکلتزہنک اسلام ممالککندہ بو آنہ قدر اوینادینی روللرلہ چویردیکی انتریقہ لرک اوستندن برر برر طبیعت اورتوسنی قالدیرتمش ؛ انکلیز رچال سیاسیونک مسلمانلر حقندہ بسلدکاری بدخواہانہ تمایانہ متعلق اولان کیزلی مخابرہ لرک فطوغرافاری آلہرق عیناً نشر اولمشدر .

اخیراً برلیندہ بولنان بر قاج ایرانلینک و کشف تللیس انکلیس ، نامی آلتندہ نشر ایتدکاری فارسی بر کتاب المزه کچمشدر کہ ، انکلیز رچالک ایران مملکت و ملتی حقندہ بسلمش اولدقلری سوء نیاتی بلغاً مابلغ ارانہ و اثبات ایتدکندہر . فطوغرافلری آلان بووناقندن اولیلہ آکلاشیلیورکہ آلان انکلتزہ ایرانی بنسہ مکندہ و او زواللی مملکتک یقہ سندن بر درلو وازکچما مکندہر . بو وثائق عیناً محترم قارئلر مزہ کوسترمک حاضرز .

فقط انکلیزلرک بویکی فیرلداقلای میدانہ چیقہدجہ ، اتحاد اسلام آرزو و تشبیلری دہ او درجہدہ کوندن کونہ کسب قوت و رصانت ایدہ جکسہ امیز . جریان طبیعت انکلیزلرک مابہتتی عموم مسلمانلرہ آکلاتمشدر .

انکلیزلرک بو بدخواہانہ اولان اویونلرینہ قارشى مقاومت ایتک ایچون عالم اسلامک ہان ہر طرفدہ بویوک جمعیتلر تشکل ایدرک ، انکلیز منافع مادیہ و سیاسیہ سنی محو و تخریب ایتکی کندیلرینہ بویوک بر وظیفہ دینہ تلقی ایتدکندہر .

بو محترم جمعیتلردن بری (اورمان قاردہ شلری) در . بکن سنہ ایراتک ایالات شہالیہ سندن اولان (کیلان) شہرندہ تشکل ایدرک اوزون مدت روسلرلہ اوغراشدیلر .

ایراندن مملکتلرینہ عودت ایدن وحشی ، یولارسز روس عسکر لرینک متجاوزانہ و یغما کرانہ ظلملرینک اوکفی بر درجہیہ قدر بویکی جمعیت آلہ بیلمش و اخیراً تشکیلاتلرینہ وسعت و انتظام ویرہرک ، احرار و تجار محلہ ایلہ علمای کرامدن بر چوق ذوات مذکور جمعیتہ انتساب ایلہرک صمیمی صورتہ اتحاد و اتفاق ایلدکدن بشقہ ، کندی ایشلرندہ صرف ایدلمک اوزرودہ ماللرینی جمعیتہ طیب خاطرلہ ترک وتبرع ایلمشلردہر . فدا کارانہ تبرعات نتیجہ سندن درت میلیون (تومن) - کہ سکز یوزبیک ایرایدر - قدر برپارہ الدہ ایتدکدن صوکرہ کیلان ایالتک پایانسز ، مرتفع وزنکین اورمانلرینہ چکیلہرک اورای کندیلرینہ مرکز و قرارگاہ اتحاد ایلمشلردہر . اورادن کلن موثوق الکلام

مزشکز : کتاب اللہ . ای ناس ! ربکز بر ، بابا کزودہ برذر . ہیکز آدمک اولادیسکز . آدم ایسہ طور اقدن اولمہدر . عند التہیدہ اک مقبول اولانیکز اک زیادہ اتقا ایدہ نیکزدر . بر صریبنک بر عجمی بہ فضل و رجحانی یوقدر . مکرکہ واسطہ رجحان تقوی اولسون ، بوعلوی سوزلرک ، دہ موقراسی بہ عابد بوقیمتدار دستورلرک بتون روح لرینی « یاہا الناس انا خلقناکم من ذکر وائی وجعلناکم شعوباً و قبائل لتعارفوا انا کریمکم عنداللہ اتقاکم ، و دلیس بامانیکم ولا امانی اهل الکتاب من یعمل سوء یجزیہ ، ایتلری سینہ سندنہ طوبیلامشدر .

دہ موقراسی اساسانہ تمامیلہ مطابق بویکی دساتیر محمدیہ سایہ سندنہ نوع بشرک کوزلری آچیلدی . بر فرقہ نک دیگر فرقہ اوزرندہ رجحان و تفوق ادعا ایتسنہ ہیچ بر سبب اولمدینی ہر کسجہ آکلاشیلدی . اوت قرآنک وضع ایتدیکی دستور نظرندہ تفاضلہ اساس اولہ بیلہ جک برشی وارسہ اودہ فضیلت و مزیت و اخلاقدن عبارتدر . و ہیچ شہہ یوق کہ عربک ضعفاسنی بودینی قبولہ سوق ایدن اسبابک اک بیوکی بودستورک علویقیدر . اولر آکلادیلرکہ بودینہ سالک اولقلہ ، اونک منتسبینی آرہ سندنہ تثبیت ایتدیکی خریٹ ، اخوت ، افراد آرہ سندنہ کافہ حقوقدہ مساوات اساسلرندن مکملأ استفادہ ایدہ جکلردر .

ہر بلر آرہ سندنہ « ماہی الاحیانا الدنیا نموت ونحی وما یہلکنا الا اللہ » دین دہری ، وجدانی اجرام علویہ بہ ربط ایدن واوکا قارشى زانو بزمن عبادت اولان ، زمزمہ آیینی افلاکہ چیقاران مجوسی وسائر بر طاقم ملتلر واردرکہ ملتلری نہ سعادت دنیویہ لرینی تأمینہ ، نہ شقاوت اخرویہ دن آزادہ قائلہ لرینہ خدمت ایدیور ، نہ دہ حیات اجتماعیہ . لرینک کسب صلاح ایتسی ، شئون سیاسیہ لرینک نظام آلتہ کیرمسق خصوصندہ عامل مؤثر اولہ بیلیور ایدی . اسلام ، میان ناسدہ مساواتی امر ایدن ، قواعد عدل و انصافی تثبیت ایلین اومعظم دستورلریلہ تجلی ایدنجہ ضعفاً کروی اوعصرلرک کندیلرینی زبون و بی تاب بر اقان آغیر آغیر قیدلرندن قورتولق ایچون اونک ساحۃ امانہ التجا ایتکہ باشلادیلر .

بلا احتراز دیبہ بیایرکہ اسلامک مدنی و سیاسی دستورلری یالنکز عربلری مستفید ایتماش ، بلکہ بونلر سائر عوام بشریہ ایچون دہ یکی بردورک فاتحہ سی اولمشدر . عبدالعزیز چاویش

[بر قاج نسخہ دوام ایدہ جک اولان بومقالہ نک اصلی آلمانجہ اولہرق برلیندہ انتشار ایدن عالم اسلام مجموعہ سندنہ نشر اولمشدر .]

